

Szerkesztőségi iroda:

Főpác, Osulak-féle ház,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó hivatal:

Pollák Mór könyvnyomdája,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.

A háromszéki „Házilpar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkényes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
ként háromszor:
szerdán, pénteken
és vasárnap.

Előfizetési feltételek:
Helyben házhoz hozva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 frt 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hasábos petit-sorért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitólír sora 15 kr.

Sepsi-Szentgyörgy város szabadelvű parti választó-közönségéhez.

Tisztelt választó polgárok!

Mélyen meghatott és örök hálára kötelezett szívvel fogadom azt a megtisztelő bizodalmat, melyet önök tanusítanak személyem iránt, midőn egyhangu határozatuk által országos képviselőül jelölni engem méltóztattak.

Nem ismerem félre, tisztelt polgártársaim, e bizalom horderejét és irányát. Országos nevezetességek megtiszteltetésnek veszik vala, ha Sepsi-Sztgyörgy választó-polgársága az ő nevöket írja föl zászlóira oly jel gyanánt, melyben győzni kíván, midőn az alkotmányos élet eme legszebb harcába: a képviselőválasztás elé indul. És önök e kitüntetéssel engem ruháznak fel, engem, kinek eddig nem volt alkalmam a politikai közélet terén nyilvánosan szerepelni s ki éppen azért nélkülözöm azt az érdemet, melyet csupán a mult idők küzdelmes harcának tüzeiben megdöntött erő, a becsülettel megfuttatott hosszú pálya, a tapasztalatok által élesztett és bölcséssé tett elme szerezhett és adhat meg, de nem magában véve az ifjú tenni-vágyás, nem a lelkesedés, bármily nemes forrásból buzogjon is.

Tudom tehát, hogy önök nekem ezzel nem 'a polgári érdem elismerés-koszoruját nyújtják, hanem fölajánlják szeretetüket, melynek lélekemelő bizonyítékát már másodízben van szerencsém büszkeséggel láthatni és fölajánlják bizodalmukat.

Igen, ez a szó: bizodalom, ez az, a mi legszorosabban kifejezi és legjobban megmagyarázza fölfogásom szerint az önök által irántam tanusított megtisztelés valódi természetét. Bizodalom az, melylyel önök irántam viseltetnek, mert bíznak abban, hogy szeretetüket oly drága kincsnek tekintem, melyet nem fogok se könnyelműen kockáztatni, de semmiféle személyi és magánérdekekért elpazarolni, hanem tehetségem szerint növelni igyekszem azt; bíznak bennem, hogy jövő tevékenységem és működésem által fogom megszerezni azt a polgári érdemet, melyre multamban még nem hivatkozhatom; bíznak bennem, hogy dicsvágyamnak azt fogom tekinteni mindenha, hogy választókerületemnek érdekét hazám érdekeivel összhangzásban és hazám érdekeit mindenek fölött a világon szívemen fogom viselni és nincs az ár és nincs az a kegy, a mit hazám és nemzetem jólétének valaha följé tudnék helyezni.

Ha önök is így értelmezik a bizodalmat, melylyel kitüntetnek kegyeskednek, én azt örömmel, lelkesedéssel fogadom el s annak kiérdemelésére nem érzem kicsinynek magamat; mert hogy a közjót és a hazát szívvel, lélekkel és minden erővel szolgáljuk, arra mindnyájunknak egyaránt képeseknek kell tartani magunkat, kit-kit bármely őrhelyre állít a gondviselés és polgártársainak akarata. Hoc opus, hoc studium parvi properemus et ampli, si patriae volumus, si nobis vivere cari.

Most azonban, tisztelt választó polgárok, önök bizalom-nyilatkozatának első benyomása alatt érzem, hogy mindenek fölött való kötelességem kijelölni azt a pártállást s azt az irányt, melyet, ha önök nagybecsű akaratából a törvényhozó testület tagja leendek, — elfoglalni és követni szándékozom.

Erre nézve kijelentem, hogy határozottan a szabadelvű pártnak vagyok tagja. Nem szándékozom jelenleg a főnálló pártok létökének és létjogának bírálatába és méltatásába tüzetesebben bocsátkozni; nem szándékozom éppen azért azon okokat se fejtegetni bővebben, melyek arra indítanak, hogy a szabadelvű párt és annak kormánya egy nagy államjogi harcot fejezzett be 10 évre a monarchia két állama közt s befejezte azt oly eredménnyel, mely nem fegyverezheti

ugyan le a kritikát, de a melynek előnyeit is meg nem látni, igazságtalanság volna. Két szerződő fél közt kötött alkunál különben is mindkét fél igényeinek minden tekintetben eleget tenni merő képzelenség. Nem arrogálok magamnak azt a tekintélyt, hogy ítéletet tudjak mondani egy oly sok tanulmányt és részletetbe való behatolást s pozitív adatok ismeretét igénylő kérdés fölött, a milyen a vám- és kereskedelmi szerződés ügye. Hogy e tárgyban valódi ítéletet tudjak mondani, ahöz mindek előtt és legalább is szükséges volna, hogy magam is részt vettem volna a törvényhozás és legközelebb ez alkudozás munkálataiban. Azonban szakértő férfiak véleménye után indulva, annyi kétségtelenné látszik előttem, hogy e szerződésben megnyertünk annyit, a mennyit meg lehetett nyerni a kedvezőtlen körülmények nyomása alatt, sőt majdnem kényszerhelyzete mellett. E kedvezőtlen körülmények valának: a keleti háború, mely óva intett, hogy Ausztriával ne szemfől-szembe, hanem vállat vállnak vetve álljunk, midőn kaján szemekkel leselkedik mindkettőnkre a közös veszedelem; ily kedvezőtlen körülmény vala saját anyagi gyengeségünk, mely dőreségnek tünteti fel még a kísérletet is arra nézve, hogy a sokkal gazdagabb Ausztriával mi közgazdasági háborúba elegyedjünk, melynek pénzügyi eredménye könnyen belátható, de politikai eredménye beláthatatlan volna. A kiegyezés létrehozása által ellenben meg van nyerve a béke és a belső nyugalom, melyet szentelhetünk arra, hogy mind jobban összeszedjük magunkat, hogy nemzetgazdaságunkat regeneráljuk, pénzügyi helyzetünket javítsuk s így önként megteremtjük Ausztriával szemben saját hazánk számára azt a közgazdasági paritást, melyet (s ez iránt ne áltassuk magunkat!) soha nem lehet sem hatalomsszóval decretálni, sem alkudozás által kivívni, mert tényezői szorosan a természetben uralkodó törvények szerint mozognak.

Ez a kérdés: a vám- és kereskedelmi szerződés kérdése volt az. Polgártársaim, mely a szabadelvű párt megoszlását, s abból az ellenzéki elemek kiválasztását legfőbb mértékben előidézte. Én e kérdésre nézve oly véleményben lévén, mint föntebb egész röviden előadtam: természetesen következik, hogy a szabadelvű párthoz kell csatlakoznom. Oda csatlakozom azoz meggyőződésből is, hogy pusztán személyi kérdések, a milyen az, hogy a kabinet élére ez vagy ama férfiú álljon, hogy a miniszteri tárcákat ezek vagy amazok viseljék, nem képezhetnek valódi alapot, melyen egy párt fönnállhasson. De a mi a személyi kérdéseket illeti is, nem vonhatom meg bizodalmamat egy oly kabinettől, melynek vezetésében roppant munkaerővel párosult hajthatatlan erélyt látok, melyben az egyes szakok közül többet a legkitünőbb férfiak által látom képviselve, mely a maga kormányzati cselekvényeiben — hiszen — ezental is tanusítani fogja azt a szellemet, melyet én minden kormánynál első sorban veszek szemügyre, melynél fogva a magyar nemzeti ügynek erős gyámola, az állam magyar jellegének fönttartója és előmozdítója legyen.

Mert ez az a politikai meggyőződés, mely, tisztelt választópolgárok, vezér- és sarkelve, mely körül minden véleményem és cselekvésem összpontosul: oda működni, hogy ez ország, melynek őseink adtak nevet és lélet, magyar és mindinkább magyar legyen és mindörökké magyar maradjon. Erre kell törekednünk okos és megfontolt politika s minden következményeiben teljesen mérlegelt intézkedések által de nem oktan elhamarkodás, és nem oly nagyhangzú frazisek segélyével, melyek csak rontanak, a helyett hogy építenek.

Támogani fogom mindenkor azt a kormányt, mely nemzet művelődésünk és erősödésünk munkájában kitartóan, következetesen és okosan fáradozik, nem nulasztva el semmit gyávaságból vagy

léha közönyből, de nem is kockáztatva semmit csupán nemzeti gyöngeségeink legyezzetése kedvéért, vagy ábrándos, megvalósíthatatlan vágyak megjelenése és hangoztatása által. De ellenben megvonnám bizodalmamat bármely kormánytól, melynek működéséből azt a meggyőződést meríteném, hogy politikája és intézkedései akár öntudatosan akár öntudatlanul, akár egyenesen akár közvetve magyar nemzeti érdekeink ellen irányulnának, vagy ha ezeket csak károsítanák is. Ez az elv valamint egészben és nagyban, ugy minden egyes főnforgó esetben is legfőbb regulatora lesz törvényhozói működésünknek és állomásunknak. Ez elvet nem a más nyelvű nemzetiségek elleni gyűlölet hirdetteti velem. A mennyire szeretem magyar nemzetemet és hazámat, éppen annyira távol állok a nemzeti elvakultságtól s a faji exclusivitás hibáitól; tiszteltem és becsülöm bármely nyelven beszélő honpolgárnak saját nemzetiséghez való ragaszkodását. De mikor Magyarországról mint államról, annak jólétéről, földataról van szó: akkor nem az érzelemtől kérünk tanácsot, hanem az államfentartó elvek parancsát követjük. Ez államfentartó elvek legfőbbje pedig az, hogy az államban egy politikai nemzet van, habár az többféle nemzetiséget foglal is magában. Az egy politikai nemzet elvének érvényre juttatása, tudatának minden állampolgár lelkébe beültetése s ápolása: oly kötelessége az államhatalomnak és a törvényhozásnak, melyet a mai államok egyaránt követnek, szintugy a modern államiságnak csak kezdetén álló szomszéd Ruménia mint a nagy és művelt Németország, szintugy az abszolutizmus igájában görnyedő Oroszország, mint a szabad északamerikai Unió. Csak nálunk volt elhanyagolva mindeddig az elv keresztülvitele. Itt a 700 év óta földünkön lakó száz a nagy német nemzethez tartozónak vallja magát; itt a rumén, a szerb szabadságot vesz magának tünnetőleg oly aspirációkat ápolni, mintha nem Magyarországnak polgára, nem a politikai magyar nemzet tagja volna, hanem fájának a szomszédságban levő államaihoz tartozni. Ily széthúzó tendenciák mellett az állam nem gyarapodhatik; azért én szükségesnek tartom, hogy az állam kormánya a törvényhozás által segítettve, megtegye a leghatékonyabb intézkedéseket arra nézve, hogy minden nemzetiségnek az államcélok határain belül respectálva egyéniségét és anyanyelvét, Magyarországnak minden fia magyar állampolgári öntudatban neveltesse, a mire nézve az iskolák és más művelődési intézetek által lehet legtöbbet tenni.

A mennyiben a szabadelvű pártnak és az azon alapuló kormánynak a külügyek intézésében is meg van a maga alkotmányos része, s mennyiben legujabban éppen a külügyek terén történtek oly világra szóló események, melyeknek következményei hazánk viszonyaiba is erősen bevágnak: szükségesnek tartom e tárgyra vonatkozó nézetemet is röviden jelezni. Bosznia okkupációját mint célt soha helyeselni nem fogom, de mint egy magasabb célra szolgáló eszköz t helybenhagyom. Nem helyeselném mint arra irányuló célt, hogy uralkodónknak, vagy akár egyenesen a magyar koronának birtokai szaporíttassanak, és szaporíttassanak éppen oly tartománnyal, mely csak a hazánk és az egész monarchia szétbontására törekvő elemeket sokasbitaná. Ellenben helyeselnem kell Bosznia megszállását, a mennyiben az ideiglenes jellegű s mintegy előretöltő grálás a nyugtalanokdó dőlsláv elemek fékentangtására, vagy egy előbbutóbb minden valószínűséggel bekövetkezendő újabb keleti nagy háborúban való közreműködésünk sikerének biztosítása végett. Általában véve úgy hiszem, hogy e kérdésről már most határozott ítéletet akár helybenhagyólag, akár kárhóztatólag mondani, korán volna.

Szükséges azonban, hogy az ország képviselő testülete a boszniai ügy további fejlődésének minden stadiumát folytonos figyelemmel kísérje, mert ez ügygel nemzetiségi, közgazdasági, pénzügyi érdekeink s közlekedési utaink kérdése szoros összeköttetésben állanak. Szóval én Boszniát a monarchiára nézve katonai öröklömésnek tekintem, s viszont a boszniai ügyet olyannak vélem, melynek irányában a magyar kormánynak és országgyűlésnek joga és kötelessége figyelő állásra helyezkedni.

Ezuttal nem folytatom tovább politikai nézetem fejtegetését. Csupán egy pár fővonásban akartam rámutatni azon álláspontra, melyet mint önöknek polgártársaim, képviselő jelöltje elfoglalnak; s fontartom magamnak azt a szerencsét, hogy élő szóval fejtem ki önök körében azon elveket, melyeket, mint Sepsi-Szentgyörgy városának országgyűlési képviselője a törvényhozásban megvalósítani és követni feladatommak ismerem.

Addig is, míg e rám nézve örvendetes alkalom megérkezik, tisztelt uraim, választó polgárok! ismételve megújtom köszönetemet fölötté nagybecsű bizodalomkért, s hazafias üdvözlémet és legjobbjó kívánataimat küldöm önöknek.

Budapest, 1878. július 25.

Dr. Csiky Kálmán.

József főherceg, mint örökös alapító. Illetékes helyről értesül, a „N. H.” miszerint József főherceg a napokban egy tekintélyes összegű kamatmentes alapítvány jegyzésével a „magyar kisbirtokosok országos földhitelegyesületnek” alapítói közé lépett és egyúttal kijelentette, hogy miután ezen a magyar népre oly nagy horderejű intézetet nevével állandó kapcsolatba hozni kívánja, nem mond le az általa jegyzett összegről mindenkorra, szóval nem adományt hanem alapítványt tesz, hogy így mint valóságos alapító tag ezen tagsággal járó jogokban és kötelezettségekben a többi tagokkal egyaránt részt vehessen és mindaddig a míg az egyesület fennáll, annak „örökös alapítója” lehessen.

A keleti kérdés.

Csapatunk bevonulása Boszniába, úgy látszik, néhány nappal elhalasztatik. A határról már kevés hír érkezik a katonai mozdulatokról, minthogy a stratégiai fölvetés már be fejezve és nincs más hátra mint átlépni a határon.

A Boszniában tervezett reformokra nézve újabban is jelentik, hogy a rendes közigazgatás bizonyos főbb elvei azonnal érvényesíthetnek fognak ugyan, de éppen nincs tervben tabula rasat csinálni, s minden áron új emberekkel teremteni meg az új viszonyokat. „Sőt ellenkezőleg — írják a „P. L.”-nak, a hol csak lehet lesz, a létező elemeket és viszonyokat tartantani és javítani, ez fog történni s kiméltelenen akarnak elbánni még a megrogzött balfogalmakkal is. Vannak ott törvények, melyek kiálto igazságtalanságot foglalnak magukban és vannak hatóságok, melyekre nem lehet bízni a törvények végrehajtását; de a hol csak lehetséges, a létező anyag fog felhasználtni s a főcél lesz, hogy mindenképp a törvényes rend iránti érzék kifejlesztessék. S bizonyos körülmények közt egy török kádi többet érhet, mint osztrák „Landesgerichtsath”.

Szerb izgatások Horvátországban és Boszniában. Epen midőn Risztics ur biztosítja a bécsi külügyi hivatalat, hogy a szerb kormány a világért sem izgat a boszniai okkupáció ellen, a prágai felhívatalos „Bohemia” egy láthatólag sugalmazott közleménye a következőket jelenti: „Zágrábból a leghatározottabban állítják, hogy a szerbek üzemi Boszniában és Horvátországban folyton tartanak s nem kevesebbet céloznak, mint fölkelést, vagy legalább is fegyveres ellentállást az osztrák-magyar csapatokkal szemben. — A szerb omladina (melynek Ristic ur a lelke) még távolról sem adta föl Boszniára vonatkozó reményeit, sőt állítják, hogy a szerb kormány nem bírva az omladinát megfékezni, utóvégre talán kénytelen lesz e fanatikus izgatásokkal egy ösvényen haladni. Azt is jelentik Nándorfehérvárról, hogy ott föltűnően sok olaszt tartózkodik. — A megszálló hadak egyebiránt könnyen véget vetnek majd bármiféle mozgalmaknak, csak sikerüljön a szerb izgatásokat kézre keríteniök.”

Török küldöttség báró Philippovicstól. Mint lapunk már jelezte, b. Philippovics tábornagynál, a boszniai megszálló hadak főparancsnokánál egy török küldöttség jelentkezett. A „Fremdenblatt” illető tudósítása egész terjedelemben következőképp szól: Brod júli. 25. d. u. 3 órákor. B. Philippovics József főparancsnok ma délelőn egy török küldöttséget fogadott, mely Dervend és Török-Brod helységekből érkezett. A küldöttség, melyet az itteni polgármester, Müller vezetett, a következő tagokból állott: Adji Uffendi aga és Sardanagits Hafiz bég, Mehemed Hodsa Effendi, Szaim effendi tanító és Muya Adji Szedits. Az utóbbi mint szónok szerepelt.

Miután tehát a főparancsnokot tiszteletteljesen üdvözölte, Muya Adji kijelenté, hogy a mohamedán népség nagyon aggódik, mert fenyegetettnek véli életét, birtokát és vallászsabadságát. Mégis — tévé hozzá — a mohamedán lakosság a legmélyebb hódolattal viseltetik Ausztria-Magyarországnak és annak dicső uralkodójának.

A főparancsnok, ki a küldöttséget a legbarátságosabban fogadta, biztosította őket, hogy a félelem, melynek a szülő kifejezést adott, teljesen indokolatlan. Mert az osztrák-magyar csapatoknak a kik mint jó barátok vonulnak az országba, feladatuk az van tévé, hogy Bosznia minden lakosa számára jogbiztonságot teremtsenek, s minden vallást és vallásos szokást, mint egyenjogusultat kíméljenek és oltalmazzanak.

A küldöttség nagyon megörült b. Philippovics ezen szavainak. Szónokuk kifejezést adott legmélyebb hálájuknak és annak, hogy a fogadtatás által tökéletesen meg vannak nyugtatva. A főparancsnok szavai — mondá a szónok — az egész tartományban nagy megnyugvást és élénk örömet fognak kelteni. A küldöttség azon biztosítással távozott, hogy mindent el fog követni, a főparancsnok szavainak hűsorsosaik közt leendő minél nagyobb elterjesztésére.

Berlinből jelentik tegnapi kelettel, A „Keresztény szocialista” szerdai választógyűlése lázító beszédnek tartása miatt feloszlattott. Egy izgató röpirat, melynek címe „200 millió új adó” s mely a választási izgatásokban nagy szerepet játszott, hatóságilag lefoglaltatott.

Az angolok Cyprus szigetén már kezdenek berendezkedni, s mindenképp a földbirtok rendezését kezdik meg, még pedig egy angol-török vegyes bizottság vezetése mellett; a bizottság elnöke, Barrington és két tiszt bejárják az egész szigetet, hogy a birtokviszonyokat a hely színén tanulmányozzák.

Wolsley kormányzó a szigetet öt kerületre akarja osztani: Larnaka Caffo, Krisofia, Nikozia és Famagotta. — Minden kerületben egy angol bíró és egy angol közigazgatási biztos lesz; a biztosok már ki vannak nevezve, bírák pedig oly férfiak szemeltek ki, kik konzuli tiszttel viselték s a nép nyelvét értik. Egyik első feladatának tartja Wolsley az utak építését. A lakossághoz intézett proklamáció kijelenti a királyné szándékát, hogy a földművelés és ipar előmozdításáért, bizossá, jó igazságszolgáltatás lépjen életbe. A régi intézményekből fenntartatik, a mi összeegyeztethető a szabadsággal és civilizációval.

Bosznia és Hercegovina okkupációja. Bosznia és Hercegovina okkupációja vonatkozólag írják az Eastern Budgetnek Bécsből, hogy a megszállás elve al van határozva, így tehát nem is képezheti alkudozások tárgyát. Ezek inkább jelentéktelen részletekre vonatkoznak.

A portánál a berlini szerződés alapján nincs joga követelni, hogy a megszállás ideje korlátok közé szoríttassék, vagy pedig, hogy nyilatkozat történjen a szultán fölsségi jogainak felfüggesztését illetőleg.

Ugyan e tárgyra vonatkozólag írják a „Fremdenblatt”-nak Bródból: Erősen állítják, hogy e hó 28-án megtörténik a bevonulás a csapatok azonban még nem kaptak utasítást. Az átkelés 3 ponton fog végrehajtani egyidőn és pedig Gradiskában (Würtenberg herceg), Bródban a főhadiszállás és Samacban (Szapary gróf). A gencicsapatok minden előkészületeket megtettek; a pontonok készen állanak; a mérések végre vannak hajtva a 3 hid számára.

Valasztási mozgalmak.

Gróf Nemes Nándor jelöltetése.

Az illyefalvi választó kerület ellenzéke f. hó 28-án d. e. 11. órákor hozta be S. Szentgyörgyre gr. Nemes Nándor jelöltjét. Volt a kíséretben az illyefalvi választók közül is több polgár. Nagy részét azonban a kézi kerületből s innen-onnan importált nem választók képezték.

A mennyire az ellenzékől telhetett, demonstrált eleget, el akarván hitetni a világgal, hogy ők léteznek. A menet megállapodik a város ház előtti tere. A gróf feláll egy lépcsőre és beszélni kezd: „Tisztelt polgártársak! (Éljen Bakcsi Ferenc! — hangzik a háttérben a zajos felkiáltás számos ajakról). „Tisztelt polgártársak! — folytatja a szónok — eljöttem hozzátok — (Éljen Bakcsi Ferenc! — kiált az ellendemostrálók tömege nagyobb erővel). A szónok erre elhagyja helyét s egy másik bolt előtt áll meg enelkedetebb helyen s kezdi újra beszédét sokkal desperáltabban: „Tisztelt polgártársak — eljöttem meghívásokra, hogy — (Éljen Bakcsi Ferenc! zug a tömeg hátulról ismét). A szónok egyértelműen van az ellentüntetőkkel s kívánja ő is a maga részéről, hogy hát éljen Bakcsi Ferenc.

A párt megújja a dicsőséget és a kollegiumi igazgató távollétét felhasználva, belopja magát a ref. kollegium udvarába. A szónok itt is beszélni kezd, az ellendemostrálók itt sem hagyják békét neki és Bakcsit éltetve kiáltanak a kiegyezés, vámszövetség, Bosznia okkupációja ellen felhozott mindennapi érvelések közé. Erre a fárt komolyan megharagszik. Egy-két hevesebb véü ellenzéki az esernyők végét mutatja a Bakcsi pártnak. Már

már marokra kerül a sor, mikor a városkapitány négy csendőrrrel feltűnik a háttérben. A zaj alább száll, a csendesség némileg helyreáll, úgy hogy a szónok már beszélhetett is. Látszott, hogy a gróf kényelmetlenül érezte magát; mert beszéde pongyola volt s több helyen még a konstrukcióba is belebukott. Ezen azonban nem lehet csudálkozni a gróf arra számított, hogy elveivel sympathizáló polgárok közé jön s ime kísül, hogy egy áll a dolog. Erről természetesen hallgattak a gróf emberei s felültették jelöltjüket. Nem volt szép dolog biz ez.

A beszéd különben, a mint előre is várható volt, a kormányt és annak minden intézkedéseit hiábavalóknak s nemzetellenesnek tüntette fel, be akarván bizonyítani azt, hogy Tisza hazafuról. Hogy aztán az ellenzék mit tenne az országgyűlésen ezekkel szemben, arról a beszédben nem nyertünk épület.

Különben az elmondott beszédnek álljon itt rövid kivonata:

A kiegyezés — ugymond — Ausztriával igazhoz hasonló szigorú korlátok közé szorított; a külfölddel kötött kereskedelmi szerződés pedig a termelést és ipart teszi tönkre. Valamint eddig 6 éven át, úgy most is polgári kötelességének ismerendi a nemzet nyomozást helyzetéről hallatszó panaszok felett a miniszterelnökkel való szembeállást, mert a miniszterelnök elhanyagolja az ország érdekeit. Hogy mást ne említsen, felhozza, hogy a magyar nemzet érzelmei és akarata ellenére Boszniába és Hercegovinába küldi a magyar fiukat erőnek erejével. Kérli, hogy már most mit csináljunk ez idegen népséggel? Nem volt e elég, hogy a menekültékért százezereket dobtunk ki, még ezután is oda fordítsuk az oda tetemes részét, hogy ama barbarok közt rendet hozzunk létre, nekik iskolákat építsünk stb. Az ilyen külpolitikát helyesnek nem tartja, s nem is szavaz meg ily célból soha egyetlen garast sem.

Beszél a jelölt ur azután kereskedelmi fejlődésünk szükségességének égető voltáról s kifejezi azon körülményt, hogy az ellenzék ma még kisebbségben van s ennél fogva, hogy mit érhet el, mit vihet keresztül választói érdekében, azt még most nem tudhatja, de minden esetre rája lesz, hogy a nemzeti érdekekkel ellentétes irányt követő kormány meg bukjak.

A kiegyezés meg van, 10 évig fogunk nyugodni alatta, de a törvényt tisztelni mindenki tartozik. Annak megbírálását azonban, hogy ennek folytán milyen állapotba került az ország, mindenki szabadon teheti. Azon fegyvert fogja hordozni, melylyel a meglevő bajokat kiirtva, hazánk jólétét kívívni lehet.

Hiszli, hogy menten minden pressiótól győzni fognak. Ezután megköszönve a választók által hozott azon áldozatot, hogy ily sürgös munkaidőben (vasárnap volt notabene) megjelentek, választóit éltetve bevégzi beszédét, bocsánatot kérve készületlenségért.

Utána Gyárfás Imre ur szóról szóra a következőket mondá:

„Hallottuk a képviselőjelölt ur elszavalását programjának. A gyűlés fog határozni a felett, hogy Nemes N. ur lesz-e képviselőnk s hogy ez meg fog történni, azt a jelenlévők arcából teljes biztossággal olvasom. A haza vesztélyben, hazánk lét kérdése forog kérdésben, el kell követnünk minden lehetőt!

Ezután a hazát és alkotmányos királyt éltetve a gyűlést bezártnak nyilvánítja.

Hanem azért még Szalánci Ferenc (Illyefalváról) felszólt, kérve a képviselőjelölt urat, hogy a polgárok sérelmeinek orvoslását szem előtt tartani ne feledje.

Nemes N. ur erre azt felelé: hogy nem az egyes polgárok érdekét védeni feladata a képviselőnek, hanem az ország érdekeiért küzdeni. A képviselő teendője a törvényhozás és nem a kis bajok orvoslása.

Igéri azonban, hogy mint képviselő mindig figyelemmel lesz választói ohajaira s azokért a méltányosság határai közt mindent meg fog tenni.

Et fecerunt magnum áldomás, melynek végeztével nagy része a választóknak biztos tudatára jutott annak, hogy „mégis mozog a föld”, oly formán, mintha ők lennének egy-egy tengely, mely körül a forgás kiszámíthatatlan sebességgel történik.

Azt mondják, hogy gróf Nemes N. ur miután nem mondhatta el a kollegiumban nyugodtan beszédét, délután egy magán ember kertjében mondá azt el néhány vidéki előtt.

Ennyiből állott az ellenzék diadala városunkban. Nagyobb szerencsétlenség az elmondottakon kívül, istennek hála, nem történt.

Sepsi-Szentgyörgy várost illetőleg azonban, azoknak, a kiket illet, elmondunk valamit.

Ha a város polgársága restelt megjelenni személyesen, hagyta volna békét az egész ellenzéknek. Hisz láthatólag eléggé, hogy nem olyan párt ez, a melytől még félni is lehet. Felesleges volt minden ellentüntetést.

Igaz ugyan, hogy eszélytelenség volt ez ellenzék részéről a grófot egy szabadelyű városban beszéltetni, de ha már ők ennyire udvariatlanok voltak a gróf iránt: legalább a tüntetésekkel ne nehezítették volna meg nekik különben is fáradtságos és háládatlan munkájukat.

Az ellenzékkel szemben nem bánt el váro-

sunk lovagiasan. Ezt kimondjuk tartózkodás nélkül. A gyűlés megtartására szegény fejöknek senki sehol helyet nem adott; még Benkő bácsi is kaput zárt előttük a népkertben. A kiseretből, kik a Blaskó vendéglőjéből kiszorultak, 10-15 ember sorra járta vendéglőinket és sehol sem fogadták el őket. Végre Pál István könyörült meg rajtuk s el adott az étfalviaknak ebédet. Hát ille-e ez tőlünk? de kérhetjük viszont azt is, hogy hát „kellett ez nekik?”

r. t.

Kézdi-Vásárhelyről a következő levelet vettük, melyet közlünk minden megjegyzés nélkül.

„Városunk nagy ünnepély színhelye volt ma; minden jóraló polgár a tanácsterem felé irányozta siető lépteit, hogy érdeműs képviselőnk Pap Lajos ur beszámoló beszédét meghallgathassa. Ünnepélyes ékes szavakkal beszélt. Végig hallgatva azon ítéletet merítettük előadott szavaiból, hogy a mit tett nem érdek, hanem tiszta egyéni meggyőződésből tette, mivel fölfogása szerint a válságos körülmények között másképp tenni nem lehetett. Pap Lajos oly következetes erőlyes képzett képviselő, melyre városunk büszke lehet! — Ellenfelei, kik az értetlenség, a proletariusközött agítálnak s ferdén fessegetik a kis és nagy üstösök ügyét, helyes retorikával lőnek megverve, s szegényteljesen huzodának vissza, önmagokban elismerve, téve önmaguknak vallomást: ezen Streich nem sikerült.

A beszéd végezte után, általános éljen! kiáltások mellett újlag ki lőn képviselőjelöltné kiáltva.

Városunk kapitánya midőn látta, hogy nincspolgárság ki az ő lelke ohaja szerint tegyen, hivatalnok társát a polgármester Nagy Gábor urat is kikiáltá jelöltné — mit a néma csend elfogadott. Így tehát ma két jelölt áll szemben hatalmas párttal; a kettő között csak az a különbség: az egyik az intelligencia, a polgárság zömét foglalja magában, erre bár minő legyen az eredmény, büszke lehet Pap Lajos ur, s biztosítva van hogy erkölcsi vereséget nem szenved; a másik pártot nem irigyljük, olyanokból áll ez, kik bizonyos pressio alatt állnak, ilyen pártta legyen büszke az, kinek tetszik. Városunknak szava: képviselőnk lesz Pap Lajos.

Egyik.

Levelek a szerkesztőhöz.

II.

„Örökösbe Uram pogányok jöttek.”

Érdemes Szerkesztő uram!

A fejem úgy tele van mindenfélével, hogy hát voltaképpen nem is tudom, hogy hol kezdjem be cse s levelemet.

A házi csendességem merőben fel van zavarva, mióta az asszonynak megmutatta egyik oldalcomám, mivel a legkisebb leánykámat kereszteltük, hogy én miket írtam róla a „Nemere” újságlapba. Nincs azóta nyugtom lellem szerkesztő uram; házamnál szakadatlanul foly a víkora és veszekedés. Hanem ezen a bajon Isten után csak segíthetnék, mert hát az asszonynak félig-meddig kiismertem a természetét; de már most mit tegyek kollegáimmal, a kik uton-utófélen simfolnak rám, hogy miért nem maradtam a kaptafánál, miért nem dolgozok addig egyebet, míg újságba írok, miért tanítom én őket; sőt vannak olyan okosak is, a kik másra fogják az egész dolgot, t. i. azt mondják, hogy a mult levelemet nem én írtam, hanem valami érdemes ur. Már lehet-e lellem szerkesztő uram ennél nagyobb sértés? El akarják tölem disputálni azt a kevés tehetséget is, melyet én iparos társaim javára akarok felhasználni.

Elég az hozzá, hogy ma reggel nem annyira sétálás kedvéért, mint inkább azért, hogy egy kicsit verjem magamat, kimentem a piacra; Pistának pedig meghagytam, hogy ha elvégzi a dolgát, menjen a templomba, mert én szeretem, ha a gyermek jól van nevelve.

A mint a piacra lejöttem, kérdem a sógortól, — kit talán ismer a szerkesztő ur — hogy mit keres ez a sok vidéki ember itt, hiszen ma nincs nyitva a takarékpénztár. A sógor pedig mindjárt megértette velem, hogy itt ma nagy dolog lesz, — tartani fognak szép beszédeket s ezeket a jámbor falusi atyafiakat behozták ide hallgatni, mert hát tudták, hogy mi úgy sem fogjuk meghallgatni.

Mindjárt kifundáltam én magamban, hogy mivel való ezeknek az embereknek ide, a mi örökünkbe jöni. El akarták bolondítani a városi népet is, mint elbolondították a sok spirituussal a szegény falusi népet. No de hát tudtam én, hogy az nem lesz olyan könnyű dolog. Minket sem spirituussal, sem hazugsággal nem lehet a mi jó akarunktól eltántorítani. Van nekünk még két deciliter borra valónk.

A mint a piacon állongáltam, — hát egyszer csak jön egy magyar zászlós szekér, utána egy másik, ez után ismét egy másik és így mikor megszámitottam, sem több, sem kevesebb, mint 52 volt. Ha látta volna, lellem szerkesztő ur, hogy milyen örömben voltak az urak, bizony megirigyelte volna. Nem is tréfa dolog ennyi embert összegyűjteni. No de ezt tehetik a pénzes urak. Tudom hogy úgy sem tesszik majd, ha ők is szegény emberek lesznek.

Egyszerre csak elkezdik éltetni a „Grófot”.

Kérdem a sógortól, hogy hát ki az a Gróf? „Jaj sógor, — mondja ő — az nagy ur, még miniszter is lehet.” „No hát éljen!” — mondam egész jó indulattal. — „Éljen, — mondja a sógor — de éljen Bakcsi is!” „Éljen!” — mondam ráduplázza.

A Pista gyerek éppen akkor érkezett oda, mikor Bakcsit éltettem s hogy ő se maradjon hátra, megéljenze. Ügyes fiú, a kötelrántó.

Letta azután éljenés olyan, hogy az urak befutottak előle kollegiumba. Azt hittem, hogy tanulni mennek, mert hát még rájok is férne valami; de bizony nem azért mentek. A sógornak mondom én is, hogy csak menjünk be és nézzük meg, hogy mi lesz itt. A mint a gágonk átmennék, hát Istenem uram, a prókator urak, mintha eszöket vesztették volna, kiáltoznak jobbra-balra, hogy ők így meg amugy verik be a fogát annak, ki a városiakból oda be mer menni. Persze, mi csak mentünk a sógorral előre, de a prókator urak tüzeltek, hogy jaj annak, ki a lábát be meri tenni.

Látja a szerkesztő ur, ez egyszer indultam nagy urak és prókatorok után s már azzal fenyegetnek, hogy ha kukkanni is merek, beverik a fogam. Hát Istenem uram, már azt is megtiltják ezen urak nekünk, hogy ne beszéljünk. No mondhatom csakugyan, hogy jó világot élünk. Már én, lellem szerkesztő ur, a mondó vagyok, hogy én azt éltetem, a kit akarok; — abból nekem nem parancsol sem pap, sem mester, sem semmiféle prókator. Ki hitte ide ezeket az urakat? Miért nem mentek oda, hol egy fertály pálinkával bedughatják az ember száját?

Ha az urak közt nem lett volna egy, kit mindnyájan tisztelünk, s ha egyik prókator ur, ki dicseretere legyen mondvá még sem bánt olyan csuful velünk, nem hozott volna csendőroket, bizony nem tudom, hogy mi lett volna a dologból? Mert mi nem tűrhettük, hogy az orunkhoz olyan közel járjanak és megtántsák nekünk a szót, megtántsák hogy ne éltsünk a kit mi akarunk. Hiszen mi egy szóval sem mondtuk, hogy ők ne éltsék a grófot, sőt tán, ha oly csuful nem bánnak velünk, mi is éltsük volna, de így annyira felfort bennünk a vér, hogy szinte kipukkadunk.

Végre csakugyan csendesség lett s a gróf elmondotta a mire nem készült volt, melyből igen sokat okultunk. Ez az oka, hogy ma senki nem élte Bakcsi urat, még azok sem, kik tántorító léptekkel jöttek hozzám ma csizmát szegődni.

Ilyen formán történt a tegnapi históriá, melyre csak szomorodott szívvel gondolhatok vissza. De annyi hasznom még is volt, hogy bebizonyíthattam haragos kollegáimnak, hogy nem jó nagy urak és prókatorok után indulni, mert hamar beverik az embernek a fogát ha egyet is mukkan. Maradtam a szerkesztő urnak megijesztett szolgálja

Kordován Pál, s. k.
cs. m.

Utóírat. A nagy ijedség miatt szinte elfelejtém megmondani az érdemes szerkesztő urnak, hogy mi nem foghatjuk meg azt, hogy miért volt olyan hideg most hozzánk Veres Gyula prókator ur. Oh, mások egészen másként bánt velünk szegény iparosokkal és segédeinkkel. Mi azt hittük, hogy szolgálatot teszünk neki, ha Bakcsit éltetjük, mert hát a mult választások így parancsolta nekünk. Azt hittük, hogy most is szeret minket és mi csak az iránta való jóindulatból tettük, a mit tettünk. A prókator ur elhagyott minket, nem úgy gondolkodik, mint mi. Én részemről, érdemes szerkesztő uram, nem szeretek köpenyforgató lenni — még ha hasznom is lenne belőle. Nem ígérhetne nekem annyi pénzt, hogy a tegnapi dolog után hozzá csatlakozzam. A sógor már másként gondolkodik. Ő azt mondja, hogy elveszi a pénzt, ha megkínálják vele, s miután az urnaknak ez úgy is kívánsági való: oda adja valamely jótékony célra és azért Csiki Kálmán professor urra szavaz. Én másként gondolkodom. Én becsültem pénzt adok, ha adni akarok jótékony célra, nem olyant, milyennel lelkiismeret vásárolnak. Igaz-e szerkesztő ur, hogy az ellenzék által kiosztott pénzt több helyről szakúldították a vidékről?*)

Felhivas.

A háromszéki Erzsébet árvaleány-nevelő-intézet, Stephánia menház és közközház kezelő-bizottsága elhatározta a folyó 1878. évi október 20-30-ig terjedő időben nevezett intézetek javára egy bázzáral összekötött női munkaköri, ipari és terménnyártartó rendezni K.-Vásárhelyen. Ebből kifolyólag alattitak bizalommal kéri fel cimedet arra, hogy tárlatunkra beküldendő cikkekkel — említett intézetek javára — befolyjni sziveskedjék.

A tárlat tervezete:

a) A női-munkakörből:

Mindenféle szövete, jelesen: kendők, szőnyeg, ruhakelmék; vászon, posztók, zsákok, és pokrócok. Cérnák: a legfinomabbtól a jó házi cérnákig. Nyers len, kender, gyapjú és selyem megtisztítva és kifűsülve; ugyintzen: kender, len, gyapot és gyapjufonatok. Művarrások: mint mindenemű gyöngy, arany, ezüst selyem és egyéb himézsek. Disz-féherneművarrások, himézsek, gallérok, kélők, kötények. Női- és férfi-féhernemű varrá-

sok a legfinomabb gyolcstól a legdurvább vászonig különös tekintettel a jó szabás- és varrássra; továbbá mindenféle féhernemű foltozás. Mindennemű horgolások, kötések cérnából, gyapot és gyapjuból; női disz- és házi öltözékek, ruhák. Szépmosás.

Hasonlóképpen a női munkakörből: mindenemű vetemények, virágok cserépben és csokorban; aszalványok és szárított gyümölcsök; befőttek, ecetek. Sütemények: az egyszerű házi kenyértől a legfinomabb asztali süteményekig. Sajt, túró, vaj, méz; sonkák, kolbászok s egyéb hideg ételek; kávé, tea stb. Végre: szeszek, szörpök és mustárok.

b) Ipari cikkek:

Mindenemű — Háromszék megyében készített — iparcikkek, mint: szappan, gyertya, keményítő; szotrok, kosarak, dobozmenüek; szalma- és egyébféle kalapok. Szép butorok és esztergáművek; üveg-, porcellán-, vas-, pléh, fa-, réz- és cserép-készítmények; arany, ezüst, stb. művek.

c) Termények:

Minden a gazdaság körébe eső terményfélék, nevezetesen: buza, rozs, árpa, tengeri; különféle takarmánymagvak, burgonya és répaneműek: gyümölcsök és borkok.

A t. kiállítók sziveskedjenek kiállítási cikkeiket jó előleket a tárlati bizottság elnökénél, hogy a t. közönség hírlapi téren is értesített-hessék. Nemkülönbön tisztelettel hívja fel tárlati bizottságunk a t. kiállítókat: sziveskedjenek áruba bocsátandó cikkeiket a beküldéskor áraiakkal együtt jelölni ki; valamint azt is, hogy mely darabokat kegyeskednek az illető intézetek javára bocsátani, hogy a tárlati bizottság az ily kegyes adományokból sorsjátékot rendezhesen.

Legszivesebben kérjük a nagyerdemi kiállítókat: méltóztatassanak kiállítandó tárgyaikat októ-15-éig — illetőleg a könnyen romolhatókat 15. és 19-ike közt alattit elnökhöz küldeni be.

A tárlat mindhárom csoportjából a legjelesebb kiállítási cikkek: egy-egy drb 10 frankos, egy-egy drb 5 frankos arany — és egy drb tallérral fognak kitüntettni; a jelesek dicsérő oklevelet nyerezendek.

Tárlati helyiség a felső nép- és községi fuiskola leend.

A tárlat megtekinthető lesz a fenn jelzett időben reggeli 8 órától esti 6 óráig.

Bélelti-jegy ára: 10 kr. — Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Kézdi-Vásárhelytől, 1878. március 30-án.

A nevezett intézetek tárlati bizottságának nevében:

Baló László,
biz. jegyző.Székely János,
tárlati bizottság elnöke.

Értesítés.

I. Udvarhely megye, s a belője kebelezett Udvarhely város törvényhatósági a székely-udvarhelyi állami reáliskolába járó szegénysors tanulók számára az 1878/9 iskolai évre is ingyenlakást ajánlanak föl, melyben a tanulók ágyfával, asztallal, székekkel és fűtéssel ingyen látnak el; a világitás s egyéb apróbb közös szükségek költségeit a lakásra felvett tanulók közösen viselik. Nevelői felügyeletről a reáliskola tanárok gondoskodnak.

Ezen javadalomról az 1878/9 isk. évre csakis a reáliskola I.-V. osztályába lépő oly szegénysors tanulók folyamodhatnak, a kiknek isk. bizonyítványuk elég s dics, erkölcsi magukviselése pedig jó; folyamodhatnak továbbá az előkésztítő osztályba a népiszkolából jövő szegénysors tanulók is, hogyha az év elején felvételi vizsgálatot kiállanak.

A folyamodványok „az udvarhelymegyei és udvarhelyvárosi reáliskolai bizottsághoz” intézendők, mely az isk. igazgatóság ajánlatai szerint eszközöli a felvételeket. A folyamodványokhoz okvetlenül hozzámelléklendő a szülők vagyoni állapotának kimutatása is. Oly folyamodók, a kik netalán jobb vagyoni állapotuknál fogva teljén ingyenességet nem vehetnének igénybe, felvéthetnek ugyan, de csak 5 o. é. frt. évi díjért. A folyamodványok f. év augusztushó elejéig a fennirt bizottsághoz benyújtandók.

A kik a lakásra felvétetnek, hogy helyőket megkapassák, szeptemberhő elején jelentkezni kötelesek az együttlakásra közvetlenül felügyelő tanárnál, L a u k ó A l b e r t urnál, az együttlakás helyiségeiben.

Megjegyzések. Az együttlakással együttékezés (ekspó) ismeretes rendszere van kapcsolatban, melyben 10-12 legszegényebb tanuló ingyen nyer részt, kik a világitási és más közös apró költségek fizetése alól is fölmentetnek. Ezek viszont kötelesek lesznek a közös ebédeket behozni, valamint a lakószobákat a szükséges vízzel ellátni.

A lakószobák napi tisztántartását szoros felügyelet mellett az összes lakók kötelezetten eszközlik, vagy eszközöltetik. A tisztaság fenntartása a lakószobákban kívül (udvaron, lépcsőn stb) részben az ingyenes együttékezőknek lesz kötelességük, részben azok költségére fog eszközöltetni, a kik netalán az együttékezésben részesek lenni egyáltalában nem akarnak, s a kik ezért helyők elfoglalásakor egyenként 1 frt. 50 krt fizetnek le a felügyelő tanárnál.

15 o. é. frt. díjért az előkészítő, vagy az öt

*) Igaz, saját szemünkkel láttuk,

Szerk.

alsó osztályba lépő bármely jó magaviseletű tanuló fölvetethetik — kívánnak folytán — az együttlakásra, kivétel nélkül ugyanazon jogok és kötelezettségek mellett, mint a szegény sorsúak. Ezeknek is a fennirő bizottsághoz kell júliushava végeig bejelenteni kívánságukat.

Sz.-Udvarhelytől, 1878 június havában.

Dr. Török Albert, s. k.
alispán, a r. isk. bizottság elnöke.

LEGUJABB.

Proklamáció Bosznia és Hercegovina lakosaihoz.

Bosznia és Hercegovina lakosai!

Az osztrák császár és magyar király hadai át fognak lépni országotok határait; nem ellenség képen jönnek erővel elfoglalni ez országot; jönnek mint jó barátaitok, véget vetni a bajoknak, melyek nemcsak Boszniát és Hercegovinát, hanem Ausztria és Magyarország határos tartományait is évek óta háborgatják.

A császár és király ő felségének fájdalmas tudomására esett, hogy e szép országot polgárháború emésztí, hogy egymás ellen küzdenek a honfiak, hogy a kereskedés és forgalom megakadt, hogy nyájaitok prédára vannak bocsátva, földeitek ugaron hevernek, és a nyomor otthonos lett város és vidékszerke.

Súlyos és nagy események nem engedték meg kormányotoknak, hogy a békességet és az egyetértést, melyeken a nép jólété nyugszik, maradandóan helyreállítsa. A császár és király ő felsége nem nézhette el tovább, hogy erőszak és békeatlenség uralkodjék országai közelében, hogy nyomor és inség kopogtasson birodalma kapuin.

Ő felsége reátok irányozta az európai államok szemeit és a nemzetek tanácsában egyhanguan elhatározottat, hogy Ausztria-Magyarország visszaadja nektek a sokat nélkülözött békét és jólétet. Ő felsége a szultán sorsotokat a szívén viselve, inditattva érezte magát titeket hatalmas barátjának, a császár és király felségének oltalmára bízni, meg fognak tehát köztetek jelenni a cs. és kir. hadseregek, nem háborút, hanem békét hozván magukkal, fegyvereink mindenkit meg fognak védeni, de senkit sem fognak elnyomni.

A császár és király ő felsége parancsolja, hogy az ország minden fia a törvény előtt egyenlő jogot élvezzenek, hogy mindnyájuknak meg legyen oltalmazva élete, hite és vagyona; törvényeiket és intézményeiket nem fognak önkényesen fölforgatni, szokásaitok és erkölcsötök nem fog bántalmat szenvedni, semmi sem fog megváltoztatni erőszakkal szükségteiket gondos megfontolása nélkül. A régi törvény meg új nem jön helyére meg fog maradni; a világi és egyházi hatóságoktól ő felsége elvárja, hogy a rendet fenntartsák és a kormányt támogatják.

Az ország jövődelméi csak is az ország szükségére fordítottassanak. Az utolsó években fennmaradt adóhatárlak nem fog behajlatni.

Ő felsége a császár és király hadai nem fognak az országot nyomni vagy terhelni, a mire a lakosok részéről szükségük lesz, azt pénzzel fogják megfizetni.

A császár és király ő felsége ismeri panaszaitokat és szívén viseli sorsotokat. Sokféle nép uralja az ő hatalmas jogarát és mindegyik szívat a maga nyelvén, sokféle felekezet felett uralkodik ő és mindenki szabadon vallja maga hitét.

Bosznia és Hercegovina lakói! Aljlatok bátran Ausztria-Magyarország dicső zászlójának védelmé alá; fogadjátok barátságosan katonáinkat, engedelmeskedjétek a hatóságnak, térjétek vissza munkátokhoz és meg lesz védve szorgalmatok gyümölcse!

KÜLÖNFÉLÉK.

— A roncsoló toroklob, melynek terjedéséről lapunk múlt számában szoltunk, ugy látszik, mind ijesztőbb alakban kezd fellépni. A csiki-utcában, honnan a Kupferstich ur kis fia e szörnyű betegségben kihalt, most 6-7 gyermek fekszik roncsoló toroklobban. Mindenesetre aggasztó jelenség s figyelemmel teheti az előjáróságot az óvszabályok pontos megtartására. Az egészségügyi bizottság feladata lesz azonnal intézkedni legelőször az utca tisztán tartásáról. Tudvalevőleg épen a csiki-utca, melyben a levegőt az eső által beiszapolt kertek bűzhödté teszik. Tisztaság, tisztaság és harmadszor is tisztaság!

— A t. szülők figyelmébe. Miután városunkban a roncsoló toroklob jelei ismét mutatkozni kez-

detek: a t. szülők megnyugtatóására kötelességemnek ismerem tudomásul hozni, miszerint óvodámban ezen betegség elleni óvszabályokra s általában a kiskorúak egészsége fenntartására a legnagyobb gond fordítottatik. — Seps-Szentgyörgy, július 30-án Nagy Olivia, gyermekkertész.

— A meiningeni herceg ellen intézett merényletről szóló hírekre vonatkozólag a „Kreutzztg.“ kijelenti, hogy azok teljesen koholtak. Jelentésként baleset volt az egész, mely a herceget ezélt két héttel érte. Midőn késő este gyorsan Liebensteinba hajtott, kocsija egy éles fordulónál kavicsgarmadába ütközött, minek következtében az egyik láb esélet. Egyébb baj nem történt. Az országúton keresztülvesztett sodronyokról s több efféleről szó sincs.

— Gyermeki figyelmesség. Berlini lapokban olvassuk a következő kedves történetét. Ulrich, reinchenborfi mészáros szerdán d. u. a mint a berlini hetivásárról hazajött, nem találta két gyermekét: 11 éves leányát és 6 éves fiát. Minden kereséshasztalan volt. Délután 6 órakor hintó áll meg a ház előtt, s pajkosan ugrik ki belőle a mindenütt keresett két gyermek. Nagy örömmel beszélnek el szüleiknek, hogy az előtt való nap apától és anyától hallották, hogy a császár olyan nagyon szereti a buzavirágot, hát ők szedtek a mezőn két nagy bokréta alá, s menten szaladtak vele Berlinbe a császári palotához. Ott átadták ajándékukat egy udvari dámának. Kérdezték aztán tőlök, hogy hívják a szüleit, és hazahozták ebben a gyönyörű hintóban. Se vége se hossza nem volt a gyermekek elbeszélésének, hogy őket milyen szívesen fogadták ott a császári palotában.

Közönség köréből.*)

Tusnádfürdő, 1878. július 23.

Tekintetes szerkesztő ur!**)

Tiszteletteljesen kérem, szíveskedjék az alábbi soroknak becses lapjában tért engedni.

A „Nemere“ 61-ik számának „Füldői tárca“ rovatában Tusnádról „Aeolus“ aláírással egy közlemény jelent meg, mely a többiek között — ugy odavetve — csekély személyemről is megemlékezik, mondván: „Sokan keresik az ujon érkezők közül a fürdő orvost is: nincs sehol; nálunk efélt már évek óta nem lehet találni.“ — E malitiosus megjegyzés ugy látszik, azért is született, hogy mindjárt következessék utána: „s ha pedig valamely decoctumra mégis szükséged van, látogass el Dobay ur gyógyszerterárába; az a kedves kis ember épen olyan jó doktor, mintha mindig abban nőtt volna fel.“

Aeolus ur oly együgyű — hogy ne mondjam ostoba — fogalommal bír a doktorságról, hogy saját személyemre vonatkozó megjegyzését egészen ignorálnom kellene. Avagy újságíró a betűszedő kedves Aeolus ur? Ön szerint Dobay ur belenőtt a doktorságba, mint borjú a járomba.

Hanem hát hogy fürdő-orvos néha mégis található: bizonyíthatják azon mellbetegek, kik napoként öt órán át gyógykezelgetnek sürített levegő segítségével; ezt persze nem vehetjük a helybeli híres gyógytárból, a fürdő orvos által rendelt szobában, melynek ajtaja minden tisztességes ember számára nyitva áll.

*) E rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a Szerk.

**) Az „Aeolus“ tárcacikke sokkal tisztességesebben volt írva, semhogy ilyen választ érdemelne; mindazáltal, hogy gyűződjék meg Lengyel ur részrehajlatlanságunkról, helyet adtunk kisse kiméletlen válaszáunk.

Szerk.

Minden gyógyszerésznek gyengeségét képezi az, hogy szeret doktorkodni. Az ön pártfogoltjának e miatt már voltak s ha jól vagyok értesülve, még függőben is vannak kellemetlenségei. Ezeknek szaporításához én sohasem járultam, pedig többször tehettem volna. Majd ez után én is talán más módon fogok eljárni.

Tudja meg kedves Aeolus ur, hogy a törvény a gyógyszerész doktorkodását épen olyan kuruzslásnak tekinti, mint akármelyik vén asszonyét és a szerint bünteti.

De a tek. szerkesztő ur szíves engedelmevel menjünk tovább.

Aeolus ur jónak látja — én nem mondom érdekből — egy vendéglő italait ócsárolni. Ezt olvasva, egy bécsi esküdtzéki tárgyalás jut eszembe. Egy újságíró azt állította, hogy bizonyos korcsmában rosak az italok. Az esküdtzék előre is szakértők véleménye meghallgatását határozta. Vajjon nem arra spekulál ön is kedves Aeolus ur, hogyha jelen esetben is talán perre kerülne a sor, a szakértők az ön konsortiuma lesz? Bizony, bizony élelmes ember lehet ön.

En megmondom, hogy „wo liegt der Hund begraben“. — Az a szerencsétlen „három huszár“ vendéglős abban a téves hitben volt, hogy nem kell a literes üveget telibb töltetni, mint a hogy azt a gyárban megjegyezték. Bezzeg ott a „magasban“ jobban értik, hogy bizonyos embereknek milyen mértékkel kell mérni.

Aeolus ur egyéb badarságaira, az ő caesari győzelmére semmi megjegyzésem sincsen. Hanem a tek. szerkesztő urat bátor vagyok figyelmeztetni arra, hogy az a forrás, melyből tudsná értesítéseit meríti, gajdos; ettől a konsortiumtól az igazságnak megfelelő tényt keveset, de annál több piszkos érdeket közölhet becses lapja, ha szerkesztő ur gyönyörűségét leli — mit alig hiszek — a személyeskedésekben.

Tiszteletem kifejezése mellett vagyok a tek. szerkesztő urnak kész szolgája

Dr. Lengyel Gyula,
Tusnádfürdő-orvosa.

Felcélós szerkesztő: MÁLIK József.

Kiadótulajdonos: POLLÁK Mór.

PERL

fogorvos,

ki már négy év óta szokott Előpatra-
takra ellátogatni, jelenleg is ott tar-
tozkodik s anguszts 5 éig marad a
fürdőn.

Lakása a Székely Gergely-fele
házban

2-3

Nyilvános engedélyezett középkereskedelmi iskola Burches Henrik igazgatósága alatt Brassóban.

Ezen kereskedelmi iskola 3 évfolyamból áll s abban a kereskedelmi tudományoknak összes tantárgyai tanítatnak az európai nagy városok legkitünőbb iskoláinak mintájára. Együttal a tanuló saját anyanyelvét, a magyar vagy román nyelvet is mivelheti, melyet külföldi tanodákban tudvalevőleg előadni nem szokás.

A végzett tanoncok bármilyen más intézetek végzett növendékeivel egyenlő jogokat élveznek; — többek közt azon előnyben részesülnek, hogy a cs. kir. hadseregbe mint egyéves önkénytesek léphetnek be.

Ezen évben, mint a harmadik évfolyamban, történt a kereskedelmi érettségi vizsga először, a legnagyobb előnnyel, kir. tanfelügyelő Koos Ferenc ur és a brassói kereskedelmi kamara jelenlétében.

A kereskedelmi tanodával egybekapcsolva van egy finővelde.

Az iskolához kezdete szeptember 1.

Tanterv ingyen küldetik meg.

Az igazgatóság.